ב"ה

גליון חגיגי מוגדל

לעבן מיטן רבין

י"ד כסלו ה'תשס"ט • שמונים שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע • שנת הקהל • גליון ו'

נזכרים ונעשים

י"ד כסלו בבית חיינו

י"ד כסלו, שבת פ' וישלח תשי"ד, יובל העשרים וחמש לנישואי הרבי, היתה ההזדמנות הראשונה שהרבי התייחס ליום זה ברבים. בליל שבת נכנסו זקני החסידים לברך את הרבי לכבוד היום, ואחר שבירכו השיב להם הרבי באמרו שכשהחסידים שמחים ובריאים, אזי גם לו יהיה יותר טוב.

השדכן ה'רשמי' בחתונה היה ר' בנימין אלטהויז. כשהגיע יובל הכ"ה לחתונה, נקש בנו - ר' פנייע - על דלת חדרו הק' של הרבי ותבע את דמי השדכנות שאביו סרב לקבל עבור השידוך. "מה רצונכם?" שאל הרבי, ור' פנייע השיב, "שהרבי יתוועד...". ואכן, ביום ש"ק אחר התפילה, הודיע הרבי למזכיר שברצונו לערוך התוועדות בקשר עם יובל הכ"ה לנישואין, אך ללא רעש ופרסום.

בהתוועדות דיבר הרבי על הצורך לדייק בכל פרט מ'מנהגי בית הרב' שנהגו ברבים, והוסיף שזהו גם במנהגי החתונה, ומנה כמה מהמנהגים שבחתונתו ובחתונות הנוספות של בנות הרבי הריי"צ. בהמשך סיפר הרבי שבחתונתו סבב הרבי הריי"צ בין המסובים לחלק 'משקה'. כשהגיע לשולחן תלמידי התמימים, ציוה למשגיח הישיבה לחלק לכאו"א מהתלמידים 'לחיים', ואף אמר בפניהם שיחה. בין הדברים אמר: תדעו תמימים, שעליכם לבטל עצמכם מכל וכל, און אויף דעם גייט איהר, תלמדו תורה ביגיעה, גם בנגלה, וכן תלמדו חסידות . . ואז הנני מברך אתכם וכו'.

לקראת סיום ההתוועדות אמר הרבי: חתונה בכלל אצל כל איש פרטי - הו"ע כללי, אבל אצלי - הרי ע"י החתונה הוכנסתי אח"כ בענינים כללים וכו'. ולפתע אמר: דאס איז דער טאג וואס מ'האט מיר פארבונדן מיט אייך און אייך מיט מיר, און צוזאמען וועלן מיר אויסמאטערן די גאולה האמיתית והשלימה [= זהו היום שבו קישרו אותי עמכם ואתכם עמי, וביחד נתייגע ונביא את הגאולה האמיתית והשלימה]. הרבי סיים ואמר: יעזור השי"ת שנראה פרי טוב בעמלנו. הרבי הורה שתלמידי הישיבה יאמרו 'לחיים' ויבקשו שתהיה להם הצלחה בלימוד הנגלה והחסידות, ואמר גם הוא עמהם. לכמה מאלו שזכו להיות בחתונה בשנת תרפ"ט נתן הרבי מה'מזונות' שלפניו.

בסיום ההתוועדות הכריז א' מזקני החסידים שמבקשים ברכה שהרבי יוליכנו לקראת משיח, וענה הרבי: ע"י לימוד חסידות - ששייך לא רק ליחידי סגולה, אלא כל אחד צריך לקבוע עתים לזה - ויביאו את משיח.

לאחר מעריב, הורה הרבי לר"ש לויטין לערוך התוועדות וברכו שההתוועדות תהיה בדרך הישר ובהצלחה. הרבי גם נתן לו מעות עבור 'משקה'.

אחר מעריב של יום י"ג כסלו תשל"ט, יובל החמישים לנישואי הרבי, הודיע הרבי שבאותו ערב תערך התוועדות בסביבות השעה 9:30.

במהלך ההתוועדות הורה הרבי כמ"פ - באופן מיוחד - לערוך 'שבע ברכות' לכל אחד מזוגות החתנים והכלות שנכחו בהתוועדות.

לקראת סיום ההתוועדות הורה הרבי לנגן 'לכתחילה אריבער', והתענין אם יש עוד חו"כ בקהל. אח"ז הורה לנגן 'ד' בבות', 'ניע זוריטשי', 'פרזות תשב ירושלים' ובירך ברכה אחרונה.

למחרת, ביום י"ד כסלו, מסר ר' אברהם שמטוב לרבי מכתב ברכה מיוחד מנשיא ארצה"ב לכבוד יובל החמישים לנישואין.

בצהריים נסע הרבי לאהל, ואחר תפילת מנחה, עמדו זקני וחשובי החסידים בג"ע התחתון וברכו את הרבי לרגל היובל ליום החתונה. כשהזכירו שבין המברכים יש גם מאלה שהיו בחתונה, בירך הרבי שיזכו להיות גם ביובל השישים.

בשנת תשמ"א חל י"ד כסלו בשבת פ' וישלח. בליל שבת, כשיצא הרבי מ770 לביתו, ניגנו תלמידי התמימים "מהרה ישמע", והרבי עודדם בשתי ידיו. הרבי המשיך לעודד את השירה גם כשכבר היה ברחוב.

בבוקר, כשהגיע הרבי מביתו, הודיע שתערך התוועדות.

הרבי פתח את ההתוועדות בשיחה אודות ענין 'ברכות נישואין' הנאמרות בחתונת כל איש ישראל וביאר את משמעותן. הרבי סיים את השיחה בקשר של נישואין עם הגאולה: כשם שבנישואי כל איש ישראל ישנו מושג של י"ב חודשי הכנה, כך גם בנישואי הקב"ה עם כנסת ישראל, ובפרט שבי"ב חודשי ההכנה לחתונה זו עומדים כעת בנ"י בסיומם, כיון שהנה הנה משיח בא.

המשך בעמ' 4 >>

גליון זה מוקדש
לע"נ הקדושים
שלוחי כ"ק אדמו"ר זי"ע
הרה"ת **גבריאל נח** הי"ד בן יבדלחט"א ר' נחמן
ומרת **רבקה** הי"ד בת יבדלחט"א ר' שמעון
הולצברג

שנרצחו ע"י בני עוולה על קידוש השם
בעת מילוי שליחותם בבית חב"ד מומבאי - הודו

והלימוד וההוראה ממאורע הנ"ל - "החי יתן אל לבו":

לכל לראש - שגם לאחרי פטירתו צ"ל המשך קיום והרחבת המוסדות (שעסק בהם בשליחותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר), ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז, באופן של תוספת וחידוש החיות - "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (כנ"ל ס"ה), ובפרט ע"י בני ביתו ומשפחתו שיחיו, "זרעו" כפשוטו, "זרעו בחיים", מתוך הוספה בכל ענייני חיים, ברוחניות ובגשמיות, נשמה בריאה בגוף בריא, לאורך ימים ושנים טובות, עד מאה ועשרים שנה (כשני חיי משה), ויתירה מזה, עד מאה ושמונים שנה (כשני חיי יצחק).

וכיון שהתחלת כל הענינים היא בתורה, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו' והעמידו תלמידים הרבה" - יש להציע ולעורר ("מפקחין על צרכי ציבור בשבת") ע"ד התחלת ההוספה בקיום והרחבת המוסדות הנ"ל ע"י הוצאה-לאור (לקראת ה"שלושים") קובץ חידושי תורה (כולל - דברי התעוררות בעניני תומ"צ, וגם בשפת המדינה), בהשתתפות תלמידי המוסדות הנ"ל, בני משפחתו, קרוביו וידידיו וכיו"ב, ובקובץ זה יפרסמו גם שמותיהם של התומכים והמסייעים שבודאי יתמכו ויסייעו עוד יותר לקיום והרחבת המוסדות הנ"ל, ש"מצוה לפרסם עושי מצוה" - שעי"ז יתוסף עוד יותר בהענין ד"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", באופן של "מזכרת נצח", שעי"ז ממהרים עוד יותר את השלימות האמיתית ד"נצח" (ללא צורך ב"מזכרת נצח"), בחיים נצחיים שלאחרי התחי'.

ועוד ועיקר - שהמאורע ד"מת בערב שבת" מהווה "סימן יפה" (אם עדיין יש צורך ב"סימנים") שכבר **נגמרה ונשלמה** עבודת השליחות דבירור וזיכוך ענייני החול באופן ד"זאב יטרף" ע"י "זרעו של יוסף" (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) שנמשלו לדגים, והכל מוכן לסעודה, הסעודה דלעתיד לבוא ("ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"), שבה תהי' תכלית השלימות דאכילת הדגים (לאחרי שלימות ההכנה בערב שבת) - "מבשרו של **ליתן**", וכן שור הבר ויין המשומר.

ויה"ר והוא העיקר שלא יצטרכו ל"סימנים" על גמר ושלימות מעשינו ועבודתינו וההכנה לגאולה, כיון שתיכף ומיד ממש - ביום הש"ק זה - בא משיח צדקנו, ו"הקיצו ורננו שוכני עפר", והוא (שנעשה שוכן עפר בערב שבת זה) בתוכם, וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (בעל ההילולא דהעשירי בשבט) בראשם ובראשנו - כל בנ"י שבדורנו זה, נשמות בגופים, חיים נצחיים (ללא הפסק ח"ו), ובאים כולם יחד, ביחד עם הבתי כנסיות ובתי מדרשות ובתי מעשים טובים (כולל מוסדות הנ"ל כפשוט) שבחוץ לארץ, לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש ולבית המקדש השלישי (והמשולש), תיכף ומיד ממש.

(משיחת ש"פ וארא, כ"ח טבת תשנ"ב – מוגה)

נזכרים ונעשים

י"ד כסלו ה'תרפ"ט

חגיגת נישואיו של הרבי עם הרבנית, היתה אירוע היסטורי נדיר ומיוחד במינו בתולדות ליובאוויטש. החתונה התקיימה בי"ד כסלו תרפ"ט בוורשא הבירה, במעמד המון חוגג של חסידים ותמימים ומעריצי בית רבי, בראשות אדמו"רי ורבני וורשא, ופולין בכלל. לא רק כיום, בפרספקטיבה היסטורית ומרחק שנות דורות, אנו מסתכלים על חתונה זו כעל חתונה היסטורית. גם אז, תוך כדי התרחשות האירוע, חשו כולם בביטחה כי הם עדים למעמד מיוחד במינו, אף שספק אם ידעו שאלו רגעים היסטוריים בתהליך של קשירת החוליה השביעית בשרשרת הזהב בת שבעת קני האור ומסירת שרביט המלך לידי חתנו ותלמידו האהוב. די היה להם בנימוק שהשמיע הרבי כי קביעת החתונה בחודש כסלו הוא משום שבו התקיים הגילוי האלוקי של מתן פנימיות התורה. החגיגיות הגדולה של מעמד החתונה ושבעת ימי המשתה, השמחה שקרנה מפני המוני החסידים לבושי בגדי שבת, ועל הכל - פני קדשו הזורחות של הרבי הריי"צ, הזכירו מעמד שקדם למעמד הנוכחי בל"ב שנים, והוא - חגיגת נישואי הרבי הריי"צ עצמו בשנת תרנ"ז בליובאוויטש עצמה.

שנת תרנ"ז היתה שנת בנייתה מחדש של ליובאוויטש ע"י הרבי הרש"ב נ"ע באמצעות ייסוד ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש. זאת לאחר ההתרופפות שחלה ביהדות רוסיה כתוצאה מהשפעת הרוחות הזרות של ה"השכלה" והלאומיות. רבים מבני הנוער נסחפו בלהט האידיאולוגיות הללו, וישיבת תומכי תמימים היוותה מחסום של צור חלמיש שעצר את המגיפה, ואף אפשר התקפת נגד. שמחת ייסוד הישיבה היתה כרוכה בשמחת נישואי בנו, וממלא מקומו לעתיד, של המייסד נ"ע, דבר שבא לידי ביטוי, בין השאר, בסדרת ("המשך") מאמרי "שמח תשמח - תרנ"ז".

שנת תרפ"ט היתה שנת שיקומה של ליובאוויטש, בהנהגת הרבי הריי"צ, אחרי התלאות והתהפוכות שעברו עליה והמכות הקשות שהוכתה - יחד עם כל בית ישראל ברחבי רוסיה הגדולה - מידי היבסקציה הקומוניסטית. הרבי נ"ע בכוחותיו האלוקיים המיוחדים במינם ובמרצו הבלתי נדלה החל לבנות ולשקם את ליובאוויטש, הפעם מחוץ למקום מולדתה. אחד הביטויים המרשימים של השיקום המחודש היה קיומה של ישיבת תומכי תמימים הגדולה בוורשא, שהרבי רווה ממנה נחת רוח. אף כאן היתה שמחת הנישואין, של בת הרבי נ"ע עם בן המשפחה המופלא, העתיד לשבת על כס רם ונישא, כרוכה עם שמחת השיקום וההצלה והיא התקיימה, אכן, בחצר הישיבה.

הבשורה הטובה שחתונת בת הרבי נועדה ליום י"ד בכסלו (תרפ"ט) בוורשה, גרמה לשמחה אדירה והתרגשות גדולה בין ידידינו אנ"ש והתמימים יחיו, תושבי מדינת פולין בכלל ותושבי העיר וורשה בפרט, לבד העונג הרוחני של כללות אנ"ש יחיו משמחת בית חיינו עוד זאת ערבה לנפשם שהם יזכו, הודות לא-ל עליון, לקחת חבל בשמחה הגדולה, שמחה של מצוה זו, ואין פלא איפוא שבלב מלא צפיה חכו לעת בוא הרבי לורשה, שהוגבל ליום ב' פרשת וישלח.

לקראת החתונה שיגר הרבי הריי"צ מספר סוגי הזמנות שהיו ביניהם הבדלים הן בצורתם והן בתוכנם: הזמנה בנוסח מיוחד נשלחה לחסידים ששהו ברוסיה שגם ברצונם הטוב לא היה באפשרותם להגיע לחתונה ואף לשלוח מברק משם היה מן הנמנע. בריגא, עיר מגורי הרבי הריי"צ, נתקבלו שלשה סוגי הזמנות בעלי נוסח שווה אך שונים בצורתם: א) בעלי בתים חסידים קיבלו הזמנה מודפסת. ב) תלמידים לשעבר של ישיבת "תומכי תמימים" (תמימים) קיבלו הזמנה מודפסת מגלופה בכתב-ידו של הרבי, כששמו של הנמען היה רשום על-גבו המעטפה בלבד. ג) הזמנה דומה קיבלו זקני החסידים אך הרבי הוסיף בכתב-ידו את שמו של הנמען, ואף הוסיף את חתימת יד קדשו.

העליה לתורה

באגרת נדירה ששיגרה הסבתא הרבנית שטערנא שרה - רעיית הרבי הרש"ב - לקרוב משפחתה, רבה של חברון, הרב שלמה יהודה לייב אליעזרוב, בו היא מבקשת ממנו לשמוח בשמחתה, לברך - אם כי מרחוק בגשם - את בני הזוג "ולהזכירינו כולנו לטובה על כוס מלא יין".

בשבת קודש פרשת ויצא, השבת שלפני החתונה עלה החתן - הרבי - לתורה בחצר כ"ק אדמו"ר הריי"צ בריגא. וכאשר בירכוהו לאחר ברכת "אשר נתן" ב"מי שברך" אמרו "בעבור שאביו.. ואמו.. נדבו צדקה בעדו וצוו לברכו כו' אמן", זאת לפי בקשה מיוחדת של אביו רבי לוי יצחק, במכתב ששיגר לבנו לקראת החתונה. בהתוועדות מיוחדת שקיים הרבי הריי"צ בו ביום, אמר מאמר חסידות שפתיחתו בפסוק "וכל בניך למודי הוי', ורב שלום בניך", והיה בשמחה רבה.

העיר ריגא לקראת החתונה

אחד מאנ"ש שהתגורר באותה תקופה בריגא, עיר מגורי הרבי הריי"צ, העלה על הכתב מזכרונותיו על אותה תקופה: כאשר הרבי ופמלייתו נסעו מריגא לוורשא, היתה הרחבה הגדולה שלפני תחנת הרכבת הראשית של ריגא מלאה עד אפס מקום. רק לחלק קטן ניתנה האפשרות לקבל אישורי כניסה כדי שיוכלו להתקרב עד לקרון בו ישבו הרבי ומלוויו.

לוורשא נסעה גם קבוצה גדולה של חסידים תושבי ריגא ובראשם ציר בית הנבחרים של לטביה החסיד החב"די הנלהב ר' מרדכי דובין ע"ה. הממונה על המברקה בריגא התבטא כי "מעולם לא נשלחו מברקים כה רבים, כמו שנשלחו לחתונה...".

"מאז הבקר אור ליום ב' י"ג כסלו, התקבצו והתאספו לבית הנתיבות כל ידידינו אנ"ש, התמימים, תלמידי הישיבה והרבה יראים וחרדים מעריצי ומקדישי שמו הקדוש לקבל את פני הרבי. בשעה שבע בבקר הופיע הרבי וכל בני משפחתו יחיו בתחנת הרכבת. ברכות של שמחה התפרצו מלב קהל הנאספים בראותם את פני מלכם הוד כ"ק הרבי, ובחורי חמד מתלמידי הישיבה התאמצו לפנות דרך כדי שהרבי יוכל לעבור בין ההמון הרב אל הרחוב שם כבר הוכנה מראש מרכבה כבודה להביא את הרבי ובני משפחתו אל האכסניה שהוכנה עבורם באחד המלונות המעולים שבעיר.

במשך היום התקבצו הרבה מאנ"ש והתמימים מכל ערי פולין וגליל ליטא הפולנית, שבאו לשמחת המלך. באו גם הרבה אורחים מחוץ למדינה ובראשם חותן הרבי, הרה"ח רבי אברהם שניאורסאהן מעיר קישינוב. המחותן אבי החתן, הגאון הקדוש והמקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן רבה של יקטרינוסלב לא היה ביכלתו מפני סיבות מובנות לבוא לחתונת בנו היקר".

סעודת "חתן מאהל"

"בערב בשעה שמונה נערכה סעודה הנקראת סעודת "חתן מאהל" בשביל תלמידי הישיבה ביחוד. לסעודה באו הרבי, החתן, חותן הרבי, חתנו, המחותנים והמקורבים וכן הרבה מאנ"ש והתמימים באו לראות בנועם הוד הרבי המשתעשע את תלמידיו היקרים חניכי המוסד הקדוש "תומכי תמימים".

באמצע הסעודה אמר הרבי מאמר דא"ח ד"ה "וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך", בו גינה מאד את מדת הגאוה ובפרט בבני תורה, בהמשך דבריו סיפר שאל סבו הרבי ה"צמח צדק" בא פעם אחד מהחסידים המפורסמים והתאונן לפניו שבבית המדרש שבעירו בו הוא מתפלל יש לו רדיפות מאנ"ש "דורכים עלי בבית המדרש" (אותו חסיד לא היתה דרכו להתפלל באריכות). אמר לו הרבי ה"צמח צדק": "מי אומר לך להתפשט בכל רחבי בית המדרש, שבכל מקום שדורכים הרי זה עליך?...", אחרי המאמר התחילו התלמידים לשורר ניגונים שונים מניגוני חב"ד, ויתרוממו אף ישירו במשתה של סעודת ת"ח עד אחר חצות הלילה. אחרי ברכת המזון אמר הרבי שברצונו לרקוד עם התמימים תלמידי האולם של הישיבה, ויעשו עיגול גדול ובתוכו רקד הרבי עם המקורבים והתמימים. לאחר מכן עמד יו"ר הועד של הישיבה החסיד רבי שרגא פייוויש זאלמאנאוו ובקול רם הכריז בשם כל התמימים, המשגיחים, והמנהלים של הישיבה ברכת מזל טוב לרבי ולכל המחותנים. וברוב שמחה וצהלה ליוו את הרבי לאכסניתו".

"למחרת ביום י"ד כסלו בשעה חמש בערב החלה ה"קבלת פנים" במעון הישיבה, חדרי הישיבה צבועים מחדש לכבוד החתונה ומעוטרים בכל מיני פאר והדר כראוי וכיאות לשמחה כזו. אגף של כמה חדרים הוקצה לעזרת נשים והאולם הגדול עם החדרים שבצדו - מיוחד לאנשים, כדי שלא ידחקו ויכנסו אנשים מן הרחוב העמידו על פתחי בנין הישיבה משמר מטעם המשטרה שהרשו להכנס רק לאלה שהיו בידם כרטיסי כניסה, ובכל זאת היה הדוחק גדול וחדרי הישיבה היו מלאים אנשים מפה אל פה והיו עומדים צפופים. באולם הגדול עמד שולחן גדול שבראשו ישב החתן, הרבי מימינו וחותן הרבי משמאלו, ליד השולחן משני צדיו ישבו האורחים החשובים, אדמור"ים, רבנים, המחותנים והמקורבים ומסביב סביב עמדו המון הקרואים אנ"ש, תמימים, ידידים ומיודעים, כולם עומדים בחרדת הכבוד ועיניהם נשואות לראש השולחן מקום שם יושב הרבי ומצנפת הקודש על ראשו, אשר מוסיף לו חן מיוחד להדרת קדשו, פניו מצהילים ועיניו הקדושות לוהטות באש של קדושה".

ביומון היהודי 'היינט' מיום חמישי ט"ז כסלו תרפ"ט נמסר כי כבר מן השעה 3 אחר הצהריים החלו לזרום המונים לחצר הישיבה, אולם רק בעלי הזמנות מיוחדות אשר קיבלו אישור להיכנס, הוכנסו. בשש בערב הגיעו הרבי ריי"צ בליווי האדמו"רים מראדזין, מזלאטפלנא, מנובומינסק, הגר"מ זעמבא רבה של פיעטרקוב ועוד.

"דומיה חרישית שוררת באולם. אחרי שעה קלה פתח הרבי בהתלהבות ואמר: - ידוע ומפורסם שבעת שמחת נישואין באות נשמות האבות מן העולם האמת, עד ג' דורות למפרע הוא בכל ישראל, ויש שבאות יותר ויותר וישנן בזה מדרגיות שונות, ובתור הזמנה לנשמות הצדיקים הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים אשר יבואו אל החופה ולברך את הזוג, נאמר חסידות שחלק ממנו הוא מרבנו הזקן, חלק מהרבי האמצעי, חלק מאבי הסבא, חלק מהסבא

אבי הסבא של הכלה חלק מסב סבו של החתן, חלק מאבי סב הכלה, האומר שמועה בשם אומרו יהא רואה כאילו בעל השמועה עומד לנגדו - והתחיל לומר בהתלהבות גדולה דרוש דא"ח ד"ה "לכה דודי לקראת כלה".

ר' שלמה ראפופורט זוכר גם כי הרבי הריי"צ הורה לנגן ניגונים מכל האדמו"רים שקדמו לו, ולפני כל ניגון אמר: עכשיו הולכים לשיר את ניגונו של אדמו"ר (כשהוא נוקב בכינוייהם "הזקן" "האמצעי" וכך הלאה)... ולפני שהגיע לניגונו של אביו אדמו"ר מוהרש"ב נשמתו-עדן אמר את ההקדמה - בהתרגשות גדולה: ועכשיו הולכים... לאחר מכן הלך הרבי עם החתן לחדר מיוחד ושהו שם שעה קלה".

באותה שיחה קצרה אך נרגשת ועמוסת נשמתיות עצמותית אמר לו הרבי בין השאר כי לאמיתו של דבר היה רוצה לברך ברכת 'אוזר ישראל בגבורה' אולם כיון שכבר בירך היום לא ישנה שוב. לאחר מכן חגר לו את הגארטל ואמר לו : "הנני קושר אותך אלי בזה ובבא".

"אחר כך הובילו את החתן ל"באדעקעניש" ומשם הלכו כולם אל החופה שהיתה בחצר הישיבה. המגרש הגדול מקום רחב ידים שבחצר הישיבה היה מואר בהרבה נורות חשמל, באמצע עמדה החופה ומסביב לה עמד המון גדול למעלה מחמשת אלפים איש מקהל הקרואים והרבה אנשים מהעיר שבאו לראות את המחזה הקדוש הזה עד שבקושי גדול עלה בידי הסדרנים לסדר דרך לעבור למחותנים אל החופה. בשעה שהובילו את החתן והכלה לחופה ציוה הרבי לשיר את הניגון הידוע של רבנו הזקן, הידוע בשם "ניגון בעל ד' בבות" וגם הרבי בעצמו שר אותו בדביקות נפלאה".

השושבינים מצד החתן היו הרב ר' משה הארנשטיין ורעייתו (בת כ"ק אדמו"ר מוהר"ש), ומצד הכלה כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע ורעייתו הרבנית. "מסדר הקידושין היה הרבי בעצמו וגם השבע ברכות אמר הוא בעצמו בקול רם ונעים במתיקות ודביקות עצומה הפלא מאד עד שנשתוממו והתפעלו כל השומעים, וכולם פה אחד אמרו שמיום היותם לא שמעו כזאת".

כאשר אמר הרבי הריי"צ את הברכות, קרא לפתע אחד החסידים - שזכה לראות את פני כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע - בהתפעלות גדולה: אוי, הרבי (הרש"ב) הרי מסדר קידושין! את הכתובה קרא אדמו"ר מראדזין. עדי הכתובה היו החסידים רבי בערל משה שמוטקין מוורשא, והרב החסיד רבי מענדל קופערשטאק, שניהם מנכבדי חסידי חב"ד בפולין.

"אחרי סדר החופה חזרו החתן, הכלה, והמחותנים למעון הישיבה לפוש ולנוח מעט וכל קהל הקרואים נסעו לאולם גדול שהוכן מראש לערוך בו את המשתה של החתונה, כי כן היה רצון הרבי שבמעון הישיבה יהיה רק החלק הרוחני של החתונה".

"לאט לאט התאספו כל הקרואים באולם הגדול ואחרי עבור שעה ויותר באו גם הרבי עם המחותנים והמקורבים. באולם עמדו שלחנות שלחנות ערוכים בכל מיני מעדני מלך וישבו העם על הסדר ואכלו ושתו לחיים ולברכה וישירו וירקדו וישמחו בשמחה של מצוה. אחר כך הלך הרבי בעצמו סביב השולחנות וחילק לכל אחד ואחד משקה ויברך בברכתו הקדושה לכל אחד כפי ענינו ומבוקשו". חסידים שנכחו בחתונה מספרים כי הרבי הריי"צ הלך משולחן לשולחן כשהוא נושא מגבת על כתפו כמו מלצר וכך חילק לכל אחד משקה וברכות. ב"מעשה רב" זה היה איפוא חזרה על מעשהו של אביו כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע בעת חתונת בנו יחידו כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ "אשר הסתובב.. בין הנוכחים.. ושתה עם כל אחד "לחיים" בברכות מנעימות לכל אחד בהמצטרך לו".

"בעת סעודת הנישואין שלי - סיפר הרבי בהזדמנות מסויימת - עמד כ"ק מו"ח אדמו"ר ממקומו והלך בין המסובים לחלק להם משקה לומר לחיים, בראותי זאת, לא הייתי יכול להשאר לשבת במקומי כשכ"ק מו"ח אדמו"ר עומד ומחלק משקה, ועמדתי ממקומי כדי לנסות לסייע על-כל-פנים, לאחוז את המשקה או לאחוז את הכוסית כו'. מיד פנה אלי כ"ק מו"ח אדמו"ר ורמז שאשאר לישב במקומי. וכשנסיתי להתעקש בכל זאת... - רמז שוב באופן ברור שלא אקום ממקומי, כך, שבלית ברירה נשארתי לישב במקומי, "על קוצים" ("אויף שפילקעס")... כמובן, עד שחזר כ"ק מו"ח אדמו"ר וישב במקומו להמשיך בסעודת הנישואין".

"בהגיע אל המקום בו עמדו התלמידים של הישיבה ציוה למשגיח החסיד רבי אלתר שימחוביץ לחלק משקה לכל אחד מהתלמידים ואחר כך פנה הרבי אליהם ויאמר: - תמימים! אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליהם, קיום התורה בא על ידי יגיעה, שמי שמתייגע בא על עומק הדבר. דגם מי שיש לו שכל טוב, שכל דק ובהשקפה ראשונה לוקח הענין בטוב, מכל מקום מי שאין שכלו טוב כל כך אבל מתייגע הנהו על השכל בא הוא אל העומק יותר, מפני שהחכמה היא חכמה אלקית, שגם שכל הנגלה שבתורה הוא אלקות בשביל זה הוא מה שבאים בגלות. הגלות היא בישראל בכלל ובלומדי תורה בפרט, ואתם תמימים בפרט (אמר שיש בזה אריכות דברים אלא שלא כאן המקום ולא כעת הזמן לכך) ועיקר קיום התורה הוא במי שממית עצמו עליה. דעו נא תמימים שעליכם לבטל עצמכם מכל וכל, תלמדו תורה ביגיעה, וזהו גם בתורה הנגלית וכו' תלמדו חסידות ולא שישאר רק ההשכלה לבד כי אם להביא לידי פועל, היינו במדות טובות ואז הנני מברך אתכם שתיוושעו בכל הענינים הנצרכים לכם ותאריכו ימים ושנים".

לאחר הדיבורים יצא בריקוד עם מנהלי הישיבה והמשגיחים, ואחרי הפסקת זמן מה ישב הרבי על מקומו והתחיל לומר מאמר דא"ח ד"ה "אשר ברא ששון ושמחה". הדרוש נמשך עד חצות הלילה ואחרי זה רחצו כל המוזמנים לסעודה. באמצע הסעודה צוה הרבי לאחד התמימים לחלק בשמו לכל אחד ואחד מהמסובים תשורה מיוחדת, צילום מכתב כתב יד קודש אדמו"ר הזקן בצירוף דברי הסבר בכתב יד קודש הרבי בו הוא כותב שהוא נותן את המכתב בתור תשורה לרגלי חתונת בתו תחי' אשר יהי' לסגולה לכל בית ישראל וכן ביאור ופתשגן המכתב של אדמו"ר הזקן".

גדולי ישראל נוטלים חלק בשמחה

רבים מגדולי ישראל נטלו חלק בשמחת נישואיו של מי שעתיד להנהיג את עם ישראל בדור של עיקבתא דמשיחא, והדבר נוצל לפגישות-היכרות עם החתן היקר. חסידים מספרים על שיחה תורנית ממושכת שניהל הרבי עם הגאון החסיד רבי מנחם זמבא הי"ד.

במספר הזדמנויות סח הרבי על אחדים מגדולי ישראל שהשתתפו בחתונה ועל מקצת מן הפגישות:

"בחתונתי שהתקיימה בוורשא, נכח גם הרב [ר' מאיר שפירא] מלובלין שהעניק לי בתור "דרשה גישענק" [דורון-דרשה] את ספרו "אור המאיר", ולאחר מכן אף נטל חלק ב"שבע ברכות". מורי-וחמי חיבבו ביותר ורצה מאד שאשוחח עמו בלימוד ואני כדרכי השתמטתי. התבוננתי אז בספר, ובין התשובות מצויה אחת העוסקת בפירוש רש"י זה הנידון עתה..." ו"שוחחתי עמו קצת בלימוד...".

אבל מסתבר שהרבי שליט"א בענוותנותו וצניעותו העצומה גילה הרבה פחות מטפח וכיסה על הרבה יותר מטפחיים מאירועי פגישתו עם רבי מאיר שפירא זצ"ל, להלן תיאור הדברים שנשמעו מפי הרה"ח התמים המפורסם רבי שמואל זאלמאנאוו ע"ה:

"זכיתי - סיפר ר' שמואל - להשתתף בעצמי בשמחת הנישואין. ולא עוד, אלא שבחלקי נפלה הזכות להיות המלצר הממונה על השולחן הראשי בו הסב החתן שליט"א, לידו החותן כ"ק הרבי נ"ע, ולידם גדולי האדמו"רים וחשובי הרבנים של ורשה באותם ימים.

"כבחור צעיר לא היה זה מן הנימוס לשהות קרוב לשולחן, אך במסגרת תפקידי כמלצר, כאמור, התקרבתי לשולחן כמה פעמים, וכך זכיתי לראות איך כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע פנה אל הגאון המפורסם רבי מאיר שפירא זצ"ל, רבה של לובלין, שישב סמוך לחתן, והציע לו לשוחח עם החתן בדברי תורה. הגרמ"ש פנה, איפוא, לכ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר: "נו, זאג עפעס" (נו, אמור משהו).

"בינתיים, מספר הר"ש, התרחקתי מהשולחן, מפני הנימוס, אך המשכתי לעקוב מרחוק אחר המתרחש, וראיתי איך במשך שעה ארוכה דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א אל הגרמ"ש. הרבי שליט"א דיבר בשקט ובמתינות ובמשך כל הזמן ישב הגרמ"ש והקשיב בדריכות, ורק העיר אי-אלו הערות קצרות.

"הדבר נמשך, כאמור, שעה ארוכה, ובסיומה פנה הגרמ"ש אל הרבי נ"ע ואמר: "ליובאוויטש'ער רבי, איר האט געזעמען אן איידים א גאון עולם" (- הרבי מליובאוויטש, לקחתם חתן גאון עולם).

...דאס איז דער טאג
וואס מ'האט מיר
פארבונדן מיט אייך
און אייך מיט מיר, און
צוזאמען וועלן מיר
אויסמאטערן די גאולה
האמיתית והשלימה...

"לאחר מכן חזר הגרמ"ש וביקש מהרבי שליט"א להמשיך ולהשמיע לפניו חידושי-תורה. אך הרבי שליט"א סירב בעדינות. באמרו: עד עכשיו הייתי מצווה ועומד, אבל אם אמשיך יהיה זה על דעת עצמי...".

"למחרת החתונה, ממשיך הר"ש זלמנוב, במסגרת תפקידי כ"שומר" לחתן הייתי בבית-המלון שבו התאכסן הרבי שליט"א, ושם הייתי עד לביקור מיוחד של הגרמ"ש ע"ה שבא להעניק לרבי שליט"א "דורון דרשה", את ספרו שו"ת "אור המאיר". הפעם, כשהוא חזר וביקש לשוחח עם החתן, לא סירב הרבי שליט"א והם נכנסו לחדר צדדי וישבו שם כמה שעות, שבסיומן יצא הגרמ"ש ע"ה בהתפעלות גדולה..." סיים רבי שמואל את סיפורו המופלא.

האדמו"ר בעל "אמרי אמת" מגור זצ"ל שלח אחדים מבניו לייצגו ב"שמחה של מצוה" זו וביניהם האדמו"ר בעל ה"בית ישראל" מגור זצ"ל. גם אחיו הק' רבי משה בצלאל הי"ד נטל חלק במעמד.

הרבי פעם התבטא, "כ"ק מורי-וחמי אדמו"ר היה ביחסי ידידות טובים ביותר עם ר' חיים עוזר גראדזענסקי וכן עם שאר ראשי הישיבות דאז, וכולם הוזמנו להשתתף בחתונתי, ואכן באו והשתתפו בשמחה...".

החסיד רבי ישכר-דוב שי' גורביץ מצרפת מספר כי זכה לקרוא בהיותו ברוסיה תיאור מאלף ששיגר בשעתו הרה"ח וכו' רבי לייב ראסקין הי"ד - שהתגורר בורשה לאחיו הרה"ח וכו' רבי יעקב יוסף ראסקין ע"ה, ממהלך חתונתו של הרבי שליט"א.

מן התיאור נחרט בזכרונו הפרט דלהלן:

ה'שומר' שהוטל עליו ללוות את הרבי ביום החתונה סיפר כי כל היום ניסה לעקוב אחרי הנהגותיו-הידוריו הנאדרים בקודש של החתן, אך זה 'התחמק' והסתיר את עצמו כך שכמעט לא גילה "חידושים". אולם משעקב אחרי תפלת המנחה של הרבי - אותה התפלל ב"יחידות" בבית- המלון - ובמיוחד בתפילת "על חטא".. הונח אצלו בפשטות ש'החתן' לא יוכל להסתיר את עצמו מפני החסידים... מיד יבחינו שהוא משכמו ומעלה, איש מורם מעם.

את תיאור מעמד החתונה מסיים הכותב:

"אנ"ש שרו הרבה ניגונים בעזרת התזמורת והסעודה נמשכה עד שבע בבקר בשירה, בזמרה ובתופים, והמחולות בשמחה וצהלה כנהוג אצל עדת החסידים".

ימי ה'שבע ברכות'

"למחרת ביום רביעי בשעה שש בערב נערכה סעודת שבע ברכות באולם בו היתה סעודת החתונה. הוזמנו יחידי סגולה בלבד מהמקורבים והאורחים החשובים, עם כל זה היו כמה מאות איש. לסעודה זו באו גם הרבה רבנים ואדמו"רים מפורסמים מפולין לקחת חבל בשמחת הרבי. האדמו"רים והרבנים ישבו בנועם זיו הדרת פניהם ליד שולחן מיוחד עבורם ובאמצע ישב הרבי וזיו קלסתר פניו מפיק אור צהלת קודש כמלאך ד' צבאות מה יפה ומה נעים היה המחזה הקדוש הלזה לראות ראשי אלפי ישראל והרבי בראשם יושבים במסיבה אחת בשמחה של מצוה, אשריהם ומה טוב חלקם אשר ת"ל זכו לקחת חבל בכל אלה.

באמצע הסעודה קרא הרבי לקבוצת המנגנים ויצווה לנגן את הניגון הידוע של אדמו"ר הזקן בן ד' הבבות במתינות (כידוע זהירים רבותינו הקדושים במאד לנגן ניגון זה רק בי"ט כסלו, שמחת תורה, פורים וגם בחתונות בניהם, ולא יותר) וינגנו את הניגון הזה לפני הרבנים והאדמו"רים וגם הרבי ניגן אותו בדביקות עצומה כדרכו בקודש".

חסידים מוסיפים כי בעיצומו של המעמד הכריז הרבי הריי"צ ברבים: "את בתי נתתי לאיש".

"אחרי ברכת המזון יצא הרבי בריקוד עם הרבנים והאדמו"רים וכל העם מאנ"ש והתמימים עמדו מסביב וינגנו וישירו בשמחה. כעבור שעה קלה ישב הרבי על מקומו והתחיל להכין את עצמו לומר דא"ח על מאמר חז"ל "כל הנהנה מסעודת חתן ומשמחו כו'", אמרות ד' טהורות בוערים כלפידי אש. ואחרי שירות ותשבחות וריקודי אנ"ש והתמימים עד שעה מאוחרת בלילה הלכו כולם לבתיהם בשמחה ובטוב לב.

למחרת בשעה עשר בבוקר נסע הרבי עם בני ביתו ומשפחתו הכבודה והרבה חסידים לביתו בריגא, כי רצון הרבי היה לחוג את חג י"ט כסלו בביתו. בתחנת הרכבת התאספו הרבה מאנ"ש והתמימים לקבל פרידת שלום מהרבי שהאציל את ברכתו הקדושה לכולם בסבר פנים יפות ובברכת כל הנאספים, ובברכת יברכך ה' כו' יצא המסע עם הרבי לדרכו.

כל זה הוא מעט מן המעט מאשר ת"ל ראו עינינו ושמעו אזנינו במשך שלשת ימי הילולא רבה דבת רבנו בורשה אשר אמנם אין בכח עטינו לתאר ולרשום על גליון, ואין לנו להגיד רק זאת: אשר כל מי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מעולם, וד' ישמח לבב כל אחינו בני ישראל וידידינו אנ"ש שי' בתוכם ונזכה להסתופף בצל קדושת רבנו עד בוא משיח צדקנו במהרה בימינו אכי"ר".

בכל מקום אשר דבר המלך מגיע, משתה ושמחה ליהודים

בנוסף למעמדות המרכזיות של החתונה בוורשא ובמקביל ביקטרינוסלב התוועדו חסידים בכל מקום לשם הגיע נוסח ההזמנה ששיגר הרבי ובה בקשתו:

"יואילו נא ידידינו אנ"ש, אשר במחנם הט' . . לקבוע מקום מוגבל ומיוחד לברכה, באחד הבתי כנסיות או בתי מדרשים אשר יבחרו להתאסף שמה במושב אוהבים ורעים, באהבה ובאחוה, בחדוה ובשמחה".

התוועדויות חסידים רבות התקיימו במחתרת, הן ביום החתונה. והן בשאר שבעת ימי המשתה, כאשר המשתתפים בהם מאחלים מלבם פנימה מזל-טוב לרבי, לחתן, לכלה, ולשאר בני משפחת המלך ולעצמם - "שנזכה להתראות פנים-אל-פנים עם הרבי".

ביום חמישי עזבו, כאמור, הרבי ופמלייתו את ווארשא ושבו לריגא, שבה נערכו התוועדויות לרגל ה"שבע ברכות" בשבת-קודש י"ח כסלו וביום ראשון י"ט כסלו.

"את פניהם הקבילו מאות חסידים ויהודים בתחנת הרכבת בריגא, שהיתה עמוסה עד אפס מקום מפאת ריבוי מקבלי הפנים וכפי שהיה כאשר נסע הרבי לחתונה הותרה הגישה לקרון עצמו לבודדים בלבד. בין המחותנים שהגיעו מווארשא לריגא היה חותנו של הרבי נשמתו-עדן, הרב ר' אברהם שניאורסון שהתגורר בקישינעוו, שהיה בנו של האדמו"ר ר' ישראל נח מניעזשין, ונכדו של הרבי ה"צמח צדק". גבאי בית הכנסת בריגא היה החסיד ר' אליהו חיים אלטהויז, ובעת כיבוד העליות לתורה הכתיר את ר' אברהם בתואר "מורנו".

תיאור החתונה נדפס מתוך הספר 'ימי מלך' (תנש"א) בעריכת הרב מרדכי מנשה שי' לאופר, ותודתנו נתונה לו בזה.

בריגא התגוררו הרבי ריי"צ ואמו הרבנית שטערנא שרה ע"ה באותו בנין. הרבי בקומה השלישית והרבנית בקומה הראשונה, התפילות היו מתקיימות בדירת הרבנית שם גם נערכו ה"שבע ברכות" בשבת אחר התפילה וההתוועדות בי"ט כסלו. האולם היה מלא על גדותיו והצפיפות היתה רבה. בחדר צדדי נשארו שני חסידים מבוגרים, ר' צבי אווערבוך ור' נח לולאוו.

ר' צבי אווערבוך היה אחד החסידים הנכבדים בריגא, ובהיותו אברך זכה להיות אצל הרבי ה"צמח צדק". ר' נח לולאוו היה מקורב לרבי המהר"ש ולרבי הרש"ב. ה"שבע ברכות" נמשכו עד שעה מאוחרת. הרבי הריי"צ אמר מאמר חסידות ושוחח מעניני דיומא. לברכת המזון העמדו שני כסאות מאחורי מקום מושבו של הרבי ונכנסו אם הכלה והכלה.

"ההתוועדות בי"ט כסלו נמשכה כמעט עד לפנות בוקר, והרבי ציין שאין זה רק לרגל יום הגאולה של אדמו"ר הזקן בעל התניא מייסד חסידות חב"ד, אלא גם "שבע ברכות" לחתנו ובתו. בתחילת ההתוועדות פנה הרבי למזכירו הרב ר' יחזקאל (מפורסם בכינויו "ר' חאטשע") פייגין [הי"ד] וביקשו לשגר מברק לרוסטוב, שבה מצוי אוהל אביו, אדמו"ר מוהרש"ב.

הרבי נקב בשמו של האיש אליו יש לשגר את המברק והחל להכתיב את הנוסח: להניח פדיון על ציון אבי יעווא זשעלאניץ איספאלנענא"(=רצונו התבצע). מילים אלו אמר הרבי ברוסית, ולכך הוסיף עוד מספר מילים באידיש כשהוא מציין כי ברוסית ייטיב לתרגם וויטנבערג (ר' שמעון יצחק וויטנבערג, עסקן חרדי וציר בית הנבחרים בלטביה, חסיד חב"ד נלהב)".

להלן תיאור דברים שנשא הרבי במעמד מפי כתבו של הרבי עצמו:

". . בחג הגאולה - י"ט בסלו - שנה העברה . . הרבה בע"ב וחסידים מקומים ואורחים יחיו, ובסעודת המצוה, אחרי אמירת חסידות מצאתי לנכון, לדבר ענייני התעוררות בדבר הרבצת תורה, ותורה תמימה.

ומדי דברי, על דבר תורה תמימה, נגעתי בענין הנהגת צעירי אגודת ישראל יחיו, ואופן הלימוד בבית הספר "תורה ודרך ארץ", וכמובן אשר בקרתי בסכינא חריפא, לאמר טוב תורה ודרך ארץ, מדרך ארץ ותורה, כי בכל השילובים הראשון גובר, אבל הטוב האמיתי הוא "תורה תמימה" תורה ויראת שמים, והראתי לדעת כי דבר זה תורה ודרך ארץ טוב הוא רק עבור אלו שעלולים להיות ח"ו גרוע מזה, ולהם הוא מעלה, אבל לא הכל (ניט אלע) צריכים להביט במבט כזה, והארכתי במאמר הרמב"ן בענין נבל ברשות התורה, וציירתי ציורים אמיתים מהחיים ההוים, שיוכל להיות גם בקרב ההולכים בדרכי התורה והמצוה. ומתנהגים עפ"י שו"ע. ועם זה הם מזוהמים בדברים המותרים, ובארתי מאמרי הרמב"ם ז"ל בפרק הרביעי מהשמונה פרקים.

לא אכחד כי דיבורי עשה רושם עז, המתונים ראו במבט ישר, ותרגמו פתגם הטוב והמעולה הנ"ל כמשמעו, ומהם אשר מצאו עלבון להאגודה. כעבור איזה חדשים איזה מהתלמידים שי' מתור' ודרך ארץ עזבו את בית הספר ויתחילו ללמוד בסדר הראוי להם, וצעירי אג"י יחיו התועדו ויחליטו לעשות להם קביעות שיעורי לימוד בעניני מוסר, לאט לאט פרקו אותות הכבוד בערב ש"ק ושער זקנם צמח. כהיום בחסדי אל עליון, תואר אחר לצעירי אג"י יחיו, ומהם לובשי אבנט לתפלתם, ומורי בתי הספר מראיהם ומעשיהם כמראה וכמעשה אברכים חרדים באמת, השי"ת יהי' בעזרם בגו"ר".

הרבי היה שרוי בשמחה רבה וביקש שחסידים שזכו להיות אצל הרבי מהר"ש, יצאו בריקוד. בין אלו נמצא ר' דובער צוקערמאן אשר זכה ללמוד בחדר יחד עם הרבי הרש"ב. בעיצומו של הריקוד עמד הרבי ממקומו ואמר שגם הוא הרי ראה את הסבא (הרבי מהר"ש), ונטל חלק בריקוד.

השעה כבר היתה מאוחרת, לאחר חצות, כאשר הרבי הכריז שבריקוד החדש ישתתפו רק אלו שהם בעלי "פספורטים אדומים" (כלומר, אזרחים סובייטים שתקופה קצרה לפני כן יצאו מברית-המועצות). באחד מריקודים אלה אמר הרבי הריי"צ נ"ע, שבו ישתתף גם החתן, כ"ק אדמו"ר שליט"א. כאמור, נמשכו ה"שבע ברכות" עד לפנות בוקר. בין הקהל הגדול נכחו כל גבאי ושמשי בתי הכנסת החסידיים בריגא. הרבי נ"ע נתן להם מעות עבור קניית משקה וביקשם שגם למחרת יתוועדו בבתי הכנסת".

אף הרבי הריי"צ התוועד בלילה הבא ובין השיחין אמר: ".. מיין מחותן איז א מקובל, ער איז מסביר דעם ענין פארוואס די חתונה איז אין כסלו ווי ער איז מסביר. נו, איך זאג איז א חודש השלישי פון פנימיות התורה" [= מחותני [הרה"ק ר' לוי יצחק] הוא מקובל, הוא מסביר את סיבת ענין קביעת החתונה בכסלו כפי שהוא מסביר. נו, אני אומר שכסלו הוא החודש השלישי של פנימיות התורה]. ■

<< המשך מעמ' 1

בהמשך ההתוועדות אמר הרבי מאמר ד"ה "וכל בניך לימודי ה'", מיוסד על מאמר ד"ה זה שאמר הרבי הריי"צ בשבת האוֹיפְרוּפְעָנְיש [=עליה לתורה] ובסעודת ה'חתן מאָל' בשנת תרפ"ט.

בשנה זו הגיע לסיומה מלאכת כתיבת ס"ת לזכות הרבי והרבנית ע"י נשי ובנות חב"ד. הרבי הורה שהספר יהיה מוכן לי"ט כסלו. ביום ב' ט"ז כסלו בערב, הגיע מכפר חב"ד ר' זושא ריבקין, גבאי בית הכנסת 'בית מנחם' ומהמתעסקים בכתיבת הספר, והביא עמו חתימות של אנ"ש ואוהדי חב"ד המזמינים את הרבי והרבנית לבוא להשתתף בחגיגת סיום ספר התורה.

לאחר מעריב המתין ר' זושא לרבי ב'גן-עדן התחתון" כשהחתימות בידו. הרבי שאל אותו לזמן נסיעתו, התעניין בקשר לחתימות, ולפתע הודיע ש"לכבוד ספר התורה נערוך מחר התוועדות קצרה לפני נסיעתך". "את 'יד' הכסף תשאיר אצלי, אני אביאה לשולחן ההתוועדות ולאחר מכן אחזירנו לך. לך תנוח, ועד מחר יכול כבר משיח לבוא".

כמובן שהבשורה על ההתוועדות המיוחדת גרמה שמחה עצומה אצל קהל החסידים.

בהמשך הלילה הגישו לרבי כתרים לס"ת, עפ"י בקשתו. הרבי בחר חלקים מכמה כתרים, ומהם עמל צורף - במשך כל הלילה - להרכיב כתר מרהיב ביופיו. זו היתה מתנתו של הרבי לסיום כתיבת הס"ת.

למחרת, בשעה היעודה, נכנס הרבי להתוועדות, מלווה בשירת "ווי וואנט משיח נאו" אדירה, בידו סידורו, שקית נייר שבתוכה החתימות ו"יד" הכסף. אחריו צעד המזכיר ר' לייב גרונר כשבידו כתר כסף מבהיק שאותו הניח לידך הרבי.

במהלך ההתוועדות ביאר הרבי באריכות את מעלת כתיבת ס"ת וגודל השמחה שיש בעליונים ובתחתונים בעת הכנסת ס"ת, ובפרט שזה יתקיים בכפר חב"ד ויותר מכך - בחג הגאולה י"ט כסלו שבשנת 'הקהל'. הרבי אף הואיל לומר בהתוועדות מאמר (ד"ה 'פדה בשלום נפשי'). הרבי הזכיר גם אודות מנהגי הכנסת ס"ת שפורסמו ע"י הרבי הריי"צ.

הרבי ביקש שהחגיגה תערך ברוב עם, והוסיף: לאור תורת הבעש"ט ש'במקום שמחשבתו של אדם - שם הוא עצמו', והיות שרצוני הוא להשתתף בעצמי בחגיגה קדושה זו, הרי שאמצא שם עם החוגגים בכפר חב"ד, וזאת ללא כ"ף הדמיון!

לאחמ"כ הרבי לר' זושא מזג לו כוסית 'משקה' לומר 'לחיים' ומסר לו קנקן יין שבו נמזג מהיין של הרבי וכן חבילת שטרות שאותם יחלק בעת החגיגה. לפתע נעמד הרבי מלא קומתו, לקח בידיו הק' את הכתר שהונח לפניו ומסרו לר' זושא 'בשם כל הקהל'.

לאחר מספר ניגונים אמר הרבי:

נתפלל כעת מנחה, וכמאמר הגמרא "לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה שהרי אליהו הנביא לא נענה אלא בתפלת המנחה", נכריז כולנו (כפשוט לא בהבהרת השמות, כי אם) "הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים"!!!

לקראת י"ד כסלו תשמ"ב - הקביעות דשנה זו - הורה הרבי להדפיס קונטרס 'דרושי חתונה - תרנ"ב', הכולל מאמרי כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע מחתונת אחותו הרבנית חי' מושקא ע"ה.

באופן חריג מהנהגתו בשנים אלו, חילק הרבי בעצמו את הקונטרס לפרקים (!), וקבע לקונטרס את השם 'דרושי חתונה'. הרבי אף החזיק את הקונטרס בסידורו במשך שבעת הימים שאחר י"ד כסלו...

בש"ק פרשת ויצא, ז' כסלו תשמ"ח, עורר הרבי במפתיע להדפיס מחדש את הקונטרס 'דרושי חתונה - תרפ"ט': ...כנהוג בתקופה האחרונה להדפיס מאמרי חסידות בסמיכות לימי סגולה - הרי כאן המקום לעורר ולזרז אודות הדפסת ולימוד 'קונטרס דרושי חתונה' שנאמרו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנת תרפ"ט, החל מהמאמר דשבת פ' ויצא ד"ה 'וכל בניך', עד למאמר די"ט כסלו ד"ה 'א"ר אושעיא צדקת פרזונו בישראל' ("פרזונו שהוא על דרך פרזות תשב ירושלים מרוב אדם כו'"), ובהדגשה יתרה בשנה זו - שנת תשמ"ח, "שמח תשמח רעים האהובים", ושנת 'הקהל' - קיבוץ גלויות (תמורת המצב ש"פיזרון לבין האומות") עד למעמד ומצב ד"פרזות תשב ירושלים מרוב אדם".

לקראת השבת הבאה, יום הבהיר י"ד כסלו, יצא לאור "קונטרס י"ד כסלו - תשמ"ח" ובו מאמר מוגה ד"ה "וכל בניך לימודי ה'". מאמר זה נאמר בהתוועדות ש"פ וישלח י"ד כסלו תשמ"א, והוא מיוסד על מאמר באותו ד"ה שאמר הרבי הריי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט.

ב'פתח דבר' לקונטרס צוין, שהמאמר יוצא לאור "לקראת י"ד כסלו בעל"ט, התחלת שנת השישים לחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הרבנית שתליט"א".

במוצש"ק, אחר תפילת ערבית, עמדו ב"גן עדן התחתון" זקני וחשובי אנ"ש, כדי לברך את הרבי בשם כל החסידים בכל קצווי תבל. הרה"ח ר' שניאור זלמן גוראר' בירך את הרבי בבריאות הגוף ומנוחת הנפש ואיחל לרבי נחת מכל החסידים, והוסיף שכ"ק אדמו"ר שליט"א יצליח בכל משאלות ליבו הטהור עד ל"דידן נצח" הכללי בו יוליכנו אדוננו מורנו ורבינו לקראת משיח צדקנו.

הרבי השיב בברכה קצרה: הקב"ה - שהוא היודע מהו הטוב האמיתי - יתן זאת בשפע, כולל כל הברכות שבאותיות התורה החל מאל"ף - "אהבת ישראל" וכלה באות ת"ו - שנת תורה, שנת תפלה, שנת תשובה ושנת תהלה. ברכות אלו במוצאי שבת קודש קשורות עם דוד מלכא משיחא, ושיתקיים הכתוב "ביקש יעקב לישב בשלוה" וכל זה - באופן של "לא עיכבן אפילו כהרף עין".

במוצאי י"ד כסלו תשמ"ט, יובל השישים לנישואין, דיבר הרבי שיחה ארוכה במענה לברכה של אנ"ש לכבוד האי יומא, ואמר: יהי רצון שתקויים בכל המברכים ובני ביתם (ועל ידם - בכל משלחיהם) - בין אלו שמינו אותם מפורשות לדבר בשמם, ובין אלו שזיכו אותם באופן של "זכין לאדם שלא בפניו" - הבטחת הקב"ה בתורתו ש"כל המברך מתברך", בברכתו של הקב"ה ש"תוספתו מרובה על העיקר", וכמה פעמים ככה, ובלשון הכתוב "ואברכה מברכיך".

הרבי המשיך לבאר את מעלת הברכה והקשר בינה לשיעור החומש והרמב"ם היומי, ושייכות שניהם לחודש כסלו וחג החנוכה, וסיים את השיחה בברכה לגאולה.

בסיום השיחה חילק הרבי לכל אחד מהנוכחים ב' שטרות של דולר כ'שליחות מצוה' לצדקה.

לקראת י"ד כסלו שנת תש"נ, הגיה הרבי קונטרס מיוחד לרגל היום - "קונטרס י"ד כסלו - תש"נ" ובו מאמר ד"ה "אשר ברא ששון ושמחה". מאמר זה נאמר בהתוועדות י"ד כסלו תשל"ט ביובל החמישים לחתונה, והוא מיוסד על מאמר ד"ה זה שאמר הרבי הריי"צ בסעודת החתונה בשנת תרפ"ט.

במוצאי י"ד כסלו, אחר מעריב, אמר הרבי, "בעמדנו בט"ו בחודש שבו "קיימא סיהרא באשלמותא", ובבואנו מיום השלישי ש"הוכפל בו כי טוב", נחלק כעת 'שליחות מצוה' לצדקה וכל המוסיף מוסיפין לו", וערך חלוקת שטרות לצדקה.

בשנת תנש"א חל י"ד כסלו ביום השבת, והאוירה החגיגית הורגשה היטב. גם הניגונים בהם ליוו את הרבי בכניסתו ויציאתו לביהמ"ד היו ניגוני חתונה. בתחילת ההתוועדות ביום השבת - אחר שהרבי קידש - ניגן הקהל 'מהרה ישמע' (בשונה משבת רגילה בה נהגו לנגן 'כרתי ברית', מפרקו של הרבי), כשהרבי מעודד את השירה בשתי ידיו.

בתוך ההתוועדות דיבר הרבי במעלת הימים י"ד וט"ו בכל חודש, בהם "קיימא סיהרא באשלמותא".

כמו כן דיבר הרבי במעלת חודש כסלו בו הי' 'מתן תורה' דפנימיות התורה.

במוצאי השבת יצא לאור קונטרס מיוחד לרגל היום - "קונטרס י"ד כסלו-תנש"א" ובו מאמר מוגה ד"ה "מרגלא בפומי' דרבא". מאמר זה נאמר בהתוועדות ש"פ וישלח ח"י כסלו תש"מ, והוא מיוסד על מאמר ד"ה זה שאמר הרבי הריי"צ בש"פ וישלח תרפ"ט, בסעודת ה'שבע ברכות'.

בערב ש"ק פ' ויצא, ח' כסלו תשנ"ב, יצא לאור קונטרס מיוחד "קונטרס יו"ד-י"ד כסלו - תשנ"ב", לרגל שני ה'יומי דפגרא' הסמוכים. בפתח דבר לקונטרס נכתב: לקראת יו"ד כסלו, יום הגאולה דאדמו"ר האמצעי, ויום הבהיר י"ד כסלו, יום נישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע -

הננו מוצאים לאור את המאמר ד"ה פדה בשלום גו', שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות דש"פ ויצא, יו"ד כסלו תשכ"ב, שכולל גם ביאור בהמאמר וכל בניך לימודי ה' שאמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע ב"שבת פ' ויצא, קריאת החתן שי' לתורה, וביום ב' וישלח לילה של החתן-מאל בישיבת "תומכי תמימים" בוואורשא", המאמר הראשון ד'דרושי החתונה' (נדפס בקונטרס דרושי חתונה תרפ"ט).

בהתוועדות השבת הבאה, הזכיר הרבי כמה פעמים את שייכות ענין הנישואין לימות המשיח דוקא, והאריך במעלת הימים בהם "קיימא סיהרא באשלמותא" בחודש כסלו דוקא. בין הדברים אמר הרבי: ויש לקשר זה עם דרושי חתונה שאמרם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (שנדפסו מחדש ובתוספת ביאור כו') - דרושים בתורת החסידות השייכים לחתונה - שבזה מודגשת ביותר השייכות לחתונה דכנסת ישראל עם הקב"ה לימות המשיח, שאז יהי' עיקר ושלימות הגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא".

ביום א', טו"ב כסלו, חילק הרבי בידו הק' את הקונטרס 'דרושי חתונה תרפ"ט' לאלפי אנשים נשים וטף. ■

חסידישע אוצרות

תמונות, מכתבים וכתבים מיוחדים

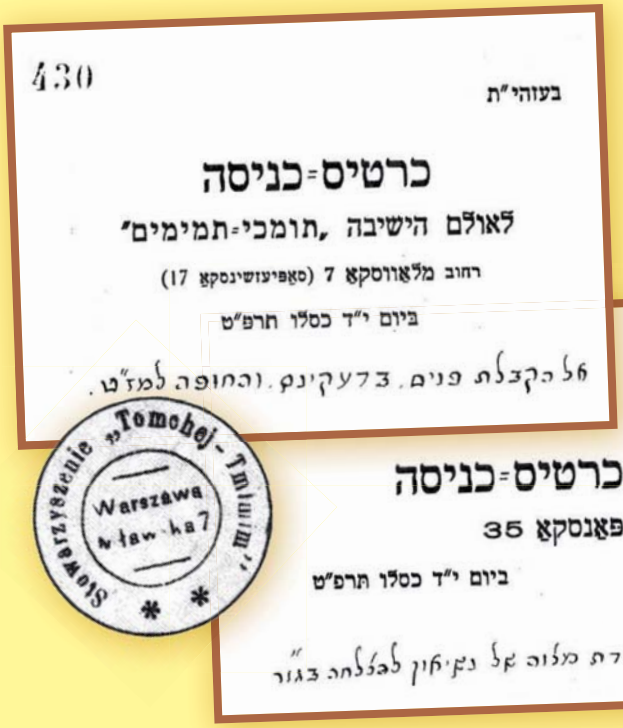
430

בעזהי"ת

כרטיס־כניסה

לאולם הישיבה „תומכי־תמימים"

רחוב מלאווסקא 7 (סאפיעזשינסקא 17)

ביום י"ד כסלו תרפ"ט

על הקבלת פנים בדעקינג והחופה למז"ט.

Stowarzyszenie „Tomchej - Tmimim"
Warszawa
ul. Ław. ha 7

בעזהי"ת

כרטיס־כניסה

לאולם פאנסקא 35

ביום י"ד כסלו תרפ"ט

על סעודת מצוה שלו נישואין להצלחה בגו"ר

כרטיסי הכניסה שחולקו למוזמנים המורשים להיכנס לאולם הקבלת פנים ואולם הסעודה. בתחתית הכרטיס העליון כתב אדמו"ר הריי"צ: **אל הקבלת פנים. בדעקנים. והחופה למז"ט.** בתחתית הכרטיס התחתון כתב: **אל סעודת מצוה של נישואין להצלחה בגו"ר**, למניעת זיופים הוחתמו הכרטיסים בחותמת ישיבת תומכי תמימים וורשא.

ספר

שאלות ותשובות

אור המאיר

ח"א

אשר האיר השרת את עיני בכאור תורתו הקדושה להשיב לשואלי דבר בהלכה ובפלפול בענינים שונים בארבעה חלקי השו"ע

יהודא מאיר שפירא

צילום דף השער מספר "אור המאיר" שהעניק הגר"מ שפירא - ראש ישיבת חכמי לובלין - לרבי כ'דרשה גישאנק' [=דורון דרשה] לחתונה.

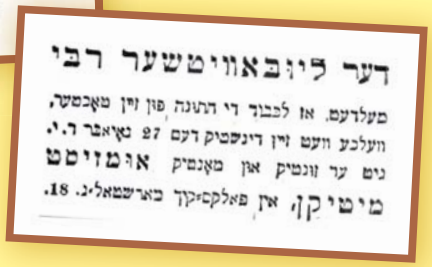
דער ליובאוויטשער רבי

מעלדעם, אז לכבוד די התונה פון זין טאכטער,
העלכע ווערט זין דינסטיק דעם 27 טאג אייער ר.י.
נים ער ווענט אין מאנטיק אויסזיצן
מיטיקן, אין פאלקסיקוך בראשטאלי.ן. 18.

מודעה שפורסמה ערב החתונה הגדולה בוורשא, בו מודיע הרבי הריי"צ על סעודה חינם (=סעודת עניים) שתיערך בקשר לחתונה.

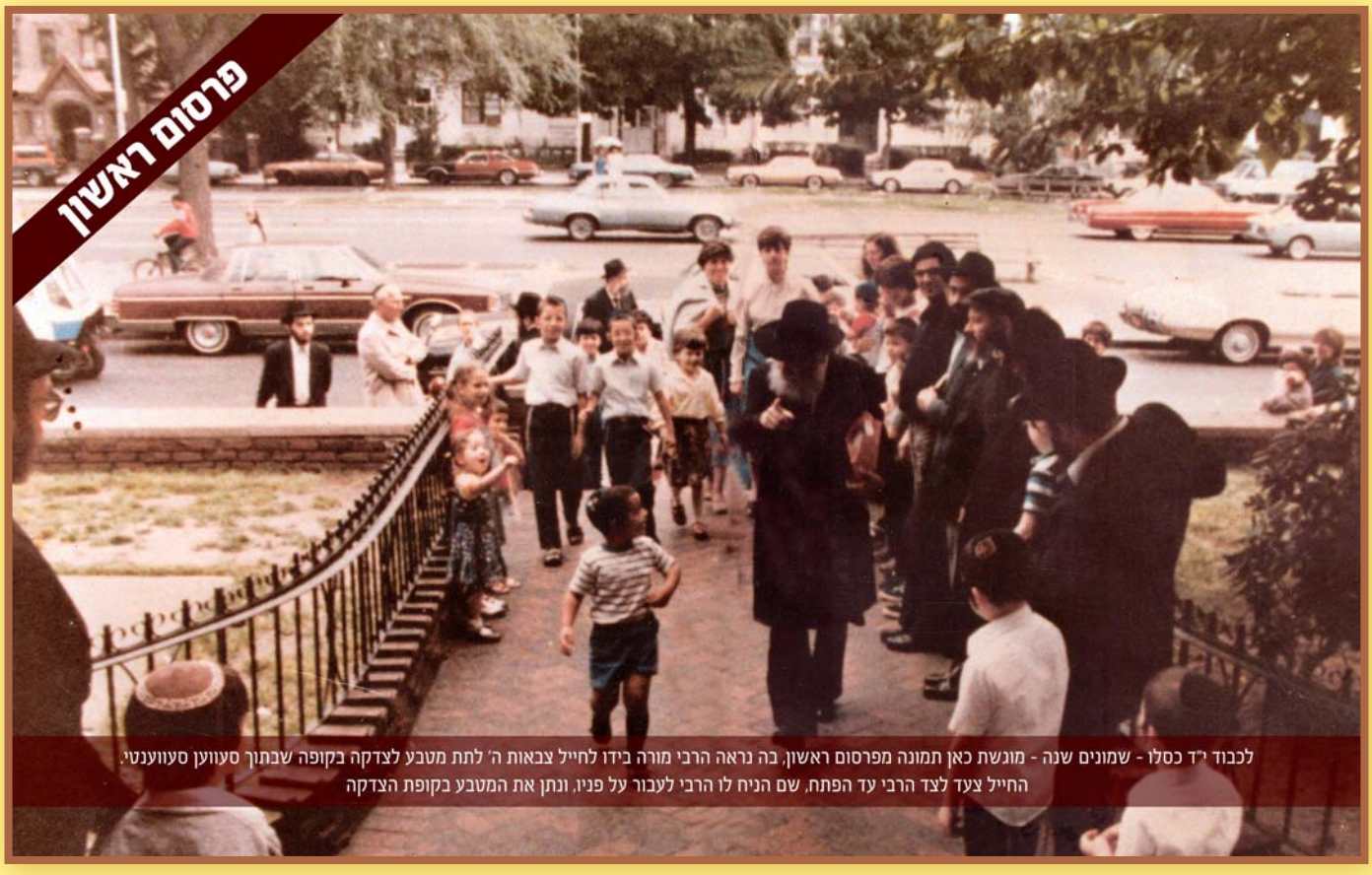

לכבוד י"ד כסלו - שמונים שנה - מוגשת כאן תמונה מפרסום ראשון, בה נראה הרבי מורה בידו לחייל צבאות ה' לתת מטבע לצדקה בקופה שבתוך סעווען סעווענטי. החייל צעד לצד הרבי עד הפתח, שם הניח לו הרבי לעבור על פניו, ונתן את המטבע בקופת הצדקה

Eastern Parkway, Brooklyn N.Y. 11213 770
Tel: 718.771.9674 Fax: 718.363.1774
E-mail: hatmimim@gmail.com

יוצא לאור ע"י
ועד תלמידי התמימים העולמי - 770